Тезисы IX Международной научно-практической конференции **«Современный мир и незрячие: социальная интеграция людей с инвалидностью как категорический императив гуманизации украинского общества»**
г. Луцк, 23–26 сент. 2019 г.
Издательство Нац. пед. ун-т ; за ред. В. М. Синьова.
Киев : НПУ, 2019. – С. 19–22.

В. В. Далівеля, загадчык кафедры педагогікі і псіхалогіі інклюзіўнай адукацыі, к.біял.навук, дацэнт,
В. Э. Гамановіч, дацэнт кафедры педагогікі і псіхалогіі інклюзіўнай адукацыі, к.пед.навук, дацэнт
Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя Максіма Танка

АРГАНІЗАЦЫЯ АДУКАЦЫЙНАГА АСЯРОДДЗЯ ДЛЯ СТУДЭНТАЎ З ПАРУШЭННЯМІ ЗРОКУ Ў БЕЛАРУСКІМ ДЗЯРЖАЎНЫМ ПЕДАГАГІЧНЫМ УНІВЕРСІТЭЦЕ ІМЯ МАКСІМА ТАНКА

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Сусветная практыка прафесійнай падрыхтоўкі асоб з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця (АПФР) на ўзроўні інклюзіўнай вышэйшай адукацыі дэманструе распрацаваныя праграмы і методыкі, тэхналогіі і спецыфічныя прыёмы іх навучання, а таксама вопыт арганізацыі інфраструктуры і мадыфікацыі адукацыйнага асяроддзя вышэйшых навучальных устаноў. У Беларускім дзяржаўным педагагічным універсітэце імя Максіма Танка існуе шматгадовы вопыт навучання студэнтаў з сэнсарнымі абмежаваннямі. У склад універсітэта ўваходзіць Інстытут інклюзіўнай адукацыі, створаны на базе факультэта спецыяльнай адукацыі ў 2016 годзе. Сярод яго студэнтаў, якія выбралі ў якасці будучай прафесійнай дзейнасці навучанне і выхаванне дзяцей з АПФР, ёсць моладзь з парушэннямі зроку, якая вызнае на асабістым вопыце, што такое асаблівыя адукацыйныя патрэбы і як якасна забяспечыць іх задавальненне.

З мэтай стварэння камфортных умоў для навучання студэнтаў з парушэннямі зроку ў інстытуце створана безбар'ернае асяроддзе. Лесвіца хола абсталявана глядзельнымі каляровымі і тактыльнымі сігнальнымі апорамі, кнопкі выкліку паверхаў у ліфтах пазначаны лічбамі ў плоскадрукаваным фармаце і прадубляваныя рэльефна-кропкавым шрыфтам Брайля. Навучальныя аўдыторыі, адміністрацыйныя кабінеты, дапаможныя памяшканні інстытута забяспечаны тактыльнымі таблічкамі, выкананымі рэльефна-кропкавым шрыфтам. У інстытуце арганізаваны аўдыторыі, абсталяваныя модульнай мэбляй, якая прадастаўляе магчымасць хутка мадыфікаваць працоўнае месца студэнта ў залежнасці ад яго патрэбаў.

У структуры Інстытута інклюзіўны адукацыі функцыянуе вучэбная лабараторыя па развіцці інфармацыйных тэхналогій у спецыяльнай адукацыі

«Адукацыя без межаў». Вучэбная лабараторыя створана з мэтай назапашвання, абагульнення, адаптацыі і распаўсюджвання вопыту выкарыстання інфармацыйных тэхналогій у падрыхтоўцы педагагічных кадраў, а таксама ў адукацыі і сацыяльнай адаптацыі асоб з АПФР, што забяспечыць ім даступнасць і якасць адукацыі на аснове выкарыстання інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій. Адзін з кірункаў дзейнасці лабараторыі – праграмна-апаратнае і метадычнае суправаджэнне навучальнага працэсу студэнтаў з парушэннямі зроку. Так, на базе лабараторыі арганізаваны працоўныя месцы для невідушчых і слабавідушчых студэнтаў, абсталяваныя кампутарам з брайлеўскім дысплеем з выхадам у Інтэрнэт, кампутарамі, на якіх усталяваны праграмы сінтэза маўлення, электроннымі павелічальнікамі, партатыўнымі прыладамі для чытання, што забяспечвае доступ да вучэбнай інфармацыі на папяровых, электронных носьбітах, а таксама да інфармацыйных рэсурсаў Інтэрнэт.

Супрацоўнікі лабараторыі і выкладчыкі інстытута аказваюць кансультатыўную дапамогу невідушчым студэнтам па падборы і выкарыстанні ў навучальным працэсе стандартных і спецыялізаваных праграмна-апаратных сродкаў. Так, студэнты могуць атрымаць у часовае карыстанне для самастойнай вучэбнай дзейнасці партатыўныя электронныя павялічваючыя прылады, брайлеўскі арганайзэр, партатыўныя электронныя лупы, DAISY-плэеры, прылады для чытання "гаваркіх кніг» на флэш-картах з сінтэзам прамовы, лічбавыя маркер-дыктафоны і медыя- плэеры з падтрымкай розных тыпаў файлаў і інш., інсталяваць на асабістыя гаджэты спецыялізаваныя камп'ютэрныя праграмы і дадаткі. Падобным чынам вырашаецца не толькі надзённая праблема навучання ў інстытуце, але і фармуецца інфармацыйная кампетэнтнасць будучага спецыяліста.

Асаблівыя адукацыйныя патрэбы ўлічваюцца выкладчыкамі і пры рэалізацыі адукацыйнага працэсу. Так, студэнты з парушэннямі зроку могуць скарыстацца спецыялізаванымі дыктафонамі для запісу каментароў выкладчыка, асістыўнымі сродкамі. Стварэнне спецыяльных умоў, якія могуць лічыцца прэферэнцыямі, заключаецца ў прадастаўленні дадатковых навучальных матэрыялаў (першакрыніцы, пашыраныя планы заняткаў з тлумачэннямі і інструкцыямі, метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі самастойнай працы, алгарытмы і ўзоры рашэння вучэбных задач і інш.). Выкладчыкі распрацоўваюць індывідуальныя графікі асваення навучальных дысцыплін, пры аб'ектыўнай неабходнасці павялічваючы тэрміны на падрыхтоўку і прэзентацыю навучальных заданняў, праводзяць пазачарговыя кансультацыі. Пры арганізацыі бягучага, прамежкавага і выніковага кантролю, рэйтынгавых заданняў прадастаўляюць дадатковы час, права выбару студэнтам зручнай формы іх выканання.

Рэалізацыя такіх відаў вучэбнай дзейнасці, як лабараторныя заняткі, педагагічныя практыкі, напісанне курсавых і дыпломных праектаў студэнтамі з парушэннямі зроку таксама мае свае спецыфічныя асаблівасці, але пры выкананні шэрагу пэўных умоў усімі ўдзельнікамі адукацыйнага працэсу можа быць паспяхова выканана.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Не прэтэндуючы на абсалютнасць, выключную напоўненасць і дасканаласць адукацыйнай асяроддзя, створанага у Інстытуце інклюзіўнай адукацыі Беларускага дзяржаўнага педагагічнага універсітэта імя Максіма Танка, маем пэўную упэўненасць, што нашы студэнты і выпускнікі з парушэннямі зроку, маюць добрую прафесійную і жыццёвую перспектыву, патэнцыял далейшага асобаснага росту і станаўлення.

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ